

KOMM. OG REG. DEP	
31 JAN 2005	
04/2004-172	
nr.	013
sv.	RA / SSA / 1/05

Svolvær 27.01.05

Kommunal- og regionaldepartementet

Høringsuttalelse til NOU 2004: 19 "Livskraftige distrikter og regioner"

Lofotrådet har i møte 26.01.05 drøftet "Distriktskommisjonens" vurderinger og forslag, NOU 2004: 19 "Livskraftige distrikter og regioner". Rådet vil gi følgende høringsuttalelse:

I. Grunnlagsvurderinger

- **Situasjonsbeskrivelse.**
Lofotrådet slutter seg til kommisjonens situasjonsbeskrivelse og vil særlig framheve kommisjonens poengtering av spriket mellom mål og virkelighet, at det eksisterer et verdiskapingspotensiale som ikke utløses av mangelen på helhetsperspektiv. I tråd med kommisjonens påpeking er det også en del av bildet at distriktpolitiske hensyn gradvis tillegges mindre vekt.
Distriktpolitisk og regionalpolitisk innsats i tråd med kommisjonens definisjoner må tillegges større vekt i norsk politikk. Lofotrådet forventer konkret handling for å sette kommisjonens anbefalinger ut i livet.
- **Visjon og mål.**
Lofotrådet slutter seg til kommisjonens anbefaling om visjon for distrikts- og regionalpolitikken:
Videreutvikle attraktive og livskraftige lokalsamfunn gjennom et aktivt og konkurransedyktig næringsliv og likeverdige tjenestetilbud i hele landet, med sikte på å opprettholde hovedtrekkene i bosettingsmønsteret.
Rådet slutter seg også til de mål som er satt opp for regionalpolitikken og distriktpolitikken.
- **Overordnede strategier.**
Gjennom sine forslag til strategier ansporer kommisjonen til reformer som både vil gi forbedringer i distrikts- og regionalpolitikken og forbedringer i det offentlige

styringssystem generelt. Lofotrådet slutter seg til kommisjonens forslag til overordnede strategier:

- *Politikk for å møte endring.*
- *Vekt på den brede distrikts- og regionalpolitikken.*
- *Desentralisering av makt til folkevalgte organer.*
- *Utnytte handlingsrommet i den smale distriktpolitikken.*

II. Kommentarer til særskilte tema.

- **Nye sterke regioner.**

Lofotrådet slutter seg til vurderinga om at det er behov for nye og sterkere regioner med folkevalg styring som erstatning for dagens fylkeskommuner og forslaget om overføring av mer makt fra staten til de nye regionene. Både ut fra et demokratiperspektiv og ut fra hensyn til en mer effektiv distrikts- og regionalpolitikk, - og for å bedre mulighetene for politisk og administrativ helhetstenking vil dette være viktig.

De nye regionene må få tildelt forvaltningsansvar for egne naturressurser og få et utvidet ansvar for regional utvikling og samordning/koordinering i forhold til en ny distrikts- og regionalpolitisk helhetstenking. Lofotrådet mener at aktuelle oppgaveområder som må vurderes er infrastruktur/samferdsel, utdanning og forskning, næringsutvikling, kultur og idrett, kommuneoverskridende areal- og ressursforvaltning og enkelte oppgaver innen helsesektoren samt virkemidler i forhold til viktige distriktsnæringer. Et mer inngående arbeid må gjennomføres før en endelig fordeling av oppgaver og ansvar fastlegges. Overføringen av makt, ansvar og oppgaver fra stat til nye regioner må følges av en tilstrekkelig overføring av økonomiske ressurser.

Lofotrådet anbefaler at Nord-Norge inndeles i to nye regioner som samsvarer med alternativ C i rapporten fra Selstad/KS, med grense mot sør v. Bindal og grense i nord mellom Harstad og Senja. Bodø peker seg naturlig ut som senter i regionen som blir et utvidet Nordland.

- **Helhetstenkinga**

Framveksten av statlig sektoriell forvaltning og styring gjennom direktorat og andre institusjoner utfordrer mulighetene for helhetstenking og koordinering og bidrar til å innsnevre mulighetene for helhetlig planlegging og politisk styring. I denne sammenheng mener Lofotrådet det er av særlig stor betydning at "distriktskommisjonens" forslag om en vektlegging av den brede distrikts- og regionalpolitikken følges opp. I nye sterke regioner kan en bidra til at helhetsperspektivet blir bedre ivaretatt.

Det anbefales også at en i tilknytning til debatten og beslutningene om styrings- og forvaltningsnivå ser nærmere utviklingstrekkene innen statlig forvaltning og ikke bare setter fokus på det regionale nivå. Utviklingstrekk på statlig nivå kan som nevnt begrense aktiv utøvelse av politikk og forvaltning på regionalt og kommunalt nivå.

- **Kommunene i det distrikts- og regionalpolitiske bildet**

Kommunene nevnes som "grunnsten i samfunnsbyggingen" og "det viktigste forvaltningsnivået i Norge" og kommisjonen gir også andre beskrivelser som framhever betydningen av kommunenivået. Etter Lofotrådet vurdering hører primærkommunen med som viktig aktør i bildet når distriktpolitikk og regional utvikling skal drøftes og nivåer for forvaltning og politisk styring vurderes. Kommunens rolle som utviklingsaktør, særlig i distriktsnorge, ser ut til å få ny aktualitet og forbindelsene mellom lokalpolitisk innsats og samfunns utviklingskraft er velkjent. Det er derfor av avgjørende betydning at det i en helhetlig distrikts- og regionalpolitikk inngår virkemidler som kan settes inn og styres på kommunenivå, - og i fellesskap mellom nabokommuner, i interkommunal sammenheng. Likeledes må kommunenes økonomi forbedres, slik at kommunenes innsats som utviklingsaktør kan finne sin plass ved siden av de lovpålagte oppgavene.

Både momenter fra "Maktutredningen" ("Det kommunale selvstyre har mistet mye av sitt innhold .....") og den nye "Demokratikommisjonen" må trekkes inn når en foretar endringer i makt- og oppgavefordelingen.

Forhandlingsrett i stedet for konsultasjonsrett mellom kommune og stat samt grunnlovsfesting av lokal- og regionaldemokratiet må utredes.

- **Regioner, kommuner og naturressurser**

Lofotrådet deler syn med kommisjonen og flertallet i kommisjonen om at regionene og kommunene i større grad må få råderett over sine naturressurser. Viktige forslag er utredning av grunnrente innen fiskeriene, regionale fiskekvoter og tilfall av konsesjonsavgift innen havbruk til kommunene.

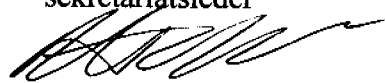
- **Fylkesmannsembetet**

Lofotrådet vil vente med å gi kommentarer om organisatoriske og geografiske løsninger for fylkesmannsembetet, men antyde at det kan være en god løsning at statlige kontrollfunksjoner i framtiden også kombineres med ansvar for rådgivning og veiledning.

Med hilsen
Paul Rånes
Rådsleder

Atle Kanstad
sekretariatsleder

Kopi:
Stortingets kommunalkomite
Nordland fylkeskommune
Kommunenes sentralforbund